

CVIČEBNÍ LISTY.

Příloha „Vojenských Rozhledů“.

Číslo 4.

Ročník II.

Příprava pro Válečnou školu.

Podplukovník francouzského generálního štábu MARATUECH:

Rady kandidátům Válečné školy pro přípravu ke zkoušce z taktiky.

(Pokračování.)

III.

Které jsou veličiny problému.

C) Jaká je situace?

Jest tedy žádoucí s takovou pečlivostí a takovým způsobem studovati potom všechny výrazy, které tvoří obraz situace. Hned na počátku jest nutno upozorniti na to, že jednotlivé prvky této situace jsou velice četné a různé a proto, rozebírajíce jeden prvek za druhým a činně z nich důsledky, vystavujeme se nebezpečí, že budeme svedeni brzy v tom smyslu, brzy v onom, a že učiníme závěry, které se někdy doplňují, ale které jsou někdy v odporu jedny s druhými.

Každé řešení, které se ujme v naší mysli, znamená výhody v jednom směru a nevýhody ve směru jiném. Choulostivou a uměleckou stránkou taktiky; jejím pravidlem a zákonem je dověsti přesně se rozhodnutí, když jsme byli uvážili všechny výhody a nevýhody, ale současně nikdy nevybočiti z hranic, které nám byly stanoveny úlohou.

Výsledkem pozorného přečtení, rozhovorem, studiem úlohy o všeobecné situaci nebo o situaci celku je, že se vsuneme do rámce, ve kterém náš oddíl bude operovati. To nám přirozeně často umožní lépe pochopiti naši úlohu. Víme-li, že náš oddíl tvoří pouze část celku, který má dosáhnouti určitého výsledku, pochopíme lépe, proč máme jednati v tom či onom smyslu, neboť naše úsilí, jakož i úsilí všech ostatních jednotek mají směřovati k tomu, aby výsledku bylo dosaženo. Mimo to studium všeobecné situace nám alespoň dovolí precisovati logické předpoklady, když úloha je nám uložena příliš široce. Na příklad: Bylo-li by nám řečeno rozložit se v Unhošti, aniž bylo něco přesně stanoveno, a jestliže celek našich vojsk přichází z východu a síly nepřátelské by byly hlášeny pouze ve směru severozápadním, jest téměř jisté, že máme býti připraveni pokračovati ve směru západním nebo severozápadním. Bude samozřejmé, že vyloučíme určitý počet řešení, která jsme dříve při pouhém studiu úlohy považovali za možná.

Resumé: Studium všeobecné situace umožní nám lépe pochopiti naši úlohu, činí ji určitější pravděpodobnými předpoklady a zúžuje hned na počátku veliký počet řešení, jež jsme dříve viděli. K podobnému výsledku povedou úvahy, které budeme postupně konati o ostatních prvcích situace.

Studujeme nyní podrobnosti této situace, zkoumající stranu nepřítelovu a potom stranu přátelskou.

Nepřátelská situace může být udána v taktickém tematu různými formami. Někdy je udána rozkazem vyššího velitelství nebo zprávami, někdy tvoří dokonce část samého výkladu tematu. Ve všech případech je souhrnem zpráv, které jsme podle námětu dostali v určitou hodinu. To je důležitý faktor, který nutno zaznamenati s největší pečlivostí.

V předešlém článku jsme řekli, že při první četbě tematu naznačili jsme na mapě nepřátelskou frontu tak, jak se nám zhruba jevila ve svém celku.

Jde nyní o to, vyznačiti tam podrobnosti, které vyplynuly z vaší podrobné úvahy; a tu jsou právě údaje časové svrchovaně důležité, chceme-li dojiti k důsledkům logickým a správným.

Fronta, jak jsme ji vyznačili, představuje situaci, kterou jsme obdrželi o 10 hodinách dopoledne a nyní jsou 4 hodiny odpoledne. Uběhlo šest hodin a je možno, že nyní fronta se úplně změnila. Za šest hodin mohl nepřítel postupovati proti nám, změnit směr atd. Jest tedy určitý počet předpokladů, které nutno vzíti v úvahu, a to zejména pokud se týče všech nepřátelských frakcí, které byly v dané situaci označeny v pohybu.

Probereme jednu frakci za druhou, všechny věty, které nám dávají zprávy o nepříteli, a pro každou jednotku protivníka prostudujeme všechno, co mohla vykonati v době, kterou disponovala od poslední zprávy do nynějška. S počátku ponecháme ze všech těchto předpokladů ony, které jsou nejpravděpodobnější, a potom ty, které jsou nám nejnepříznivější, neboť, jsme-li zabezpečeni proti těmto, budeme zajisté zabezpečeni proti ostatním.

Uvážíme možnost každé nepřátelské zbraně a rozlišíme nebezpečí, kterým nám hrozí, podle její rychlosti a podle nosnosti jejích akčních prostředků.

Na př.: Nejbližší prvky nepřitele byly o 2. hod. od nás vzdáleny 25 km a my se nepohybujeme.

Jak posoudíme nynější situaci?

1. Pro nepřátelskou aviatiku vzdálenost 25 km neznámá nic.
2. Jezdeckto, jestliže postupovalo rychlostí 10 km za hodinu, mohlo by nyní býti od nás vzdáleno 5 km a býti pro nás nebezpečným, jestliže má k dispozici děla. Pokud se týče pěchoty, jestliže postupovala 2 hodiny, urazila asi 8 km a je ještě 17 km od nás.

Tento jediný příklad umožňuje nám uvědomiti si způsob práce, kterou třeba konati, abychom analysovali paragraf: nepřátelská situace.

Ze všech řešení, o nichž jsme s počátku uvažovali, jest vyloučen určitý počet řešení v důsledku této studie, poněvadž neodpovídají opatrnostním opatřením, s nimiž musíme počítati na základě možností nepřítelových.

Pokud se týče řešení, která nejsou vyloučena, doplňují se tím, že k nim připojujeme ochranná opatření, která se nám hodí. Na př. v případě umístění vystřiháme se nahromadění, máme-li se obávati pouze nepřátelské aviatiky. Budou hlídány cesty, kterými by mohlo přijíti nepřátelské jezdeckto, zřídíme síť předních stráží, je-li se obávati útoků vojsk všech druhů zbraní, atd.

Situace přátelských vojsk, kterou studujeme potom, upřesní rámeček, daný celkovou situací. Tu objeví se nám hranice

našich vlastních možností. Jsme-li izolováni, akční možnosti rozkládají se šíře do prostoru, máme více terénu ke své dispozici pro pochodování, rozložení, boj a pro manévrování. Jsme-li na křídle, pole naší činnosti jest ohraničeno naším bezprostředním sousedem, neboť nesmíme mu překážeti při vyplňování jeho úlohy. Jsme-li ve svazu napravo i nalevo, jsme ještě více omezeni na obě strany a počet řešení se jistě zmenší.

Naopak, jsme-li ve svazu a dokonce jsou-li i před námi přátelská vojska, naše míry obezřetelnosti jsou mnohem menší; jsme-li ve svazu, ale před námi nejsou přátelská vojska, musíme se krýtí dopředu směrem k nepříteli, na křídle musíme dbáti nejen pochodového směru, ale též otevřeného boku; jsme-li konečně izolováni, jsme povinni znásobiti zajišťovací opatření atd.

Situace naší vlastní jednotky v okamžiku, ve kterém hledáme řešení, má přímý vliv na toto řešení a zasluhuje, aby byla pečlivě analysována a podrobně zakreslena na mapu.

Naše jednotka je rozčleněna v určitém tvaru, a ježto řešení, jež přijmeme, se projeví v určitém novém tvaru, máme velký zájem na tom, aby přechod z jednoho tvaru do druhého byl stejně lehký, jako možný. Běříme-li v úvahu více tvarů možných k řešení našeho tematu, zvolíme z nich onen, který se nejméně odchyluje od tvaru původního, t. j. toho, ve kterém je právě naše jednotka.

Tato volba je možná, jestliže jsme skutečně dbali toho, abychom si učinili podrobný obraz naší počáteční situace, lépe řečeno, jestliže jsme vyznačili tento obraz na mapě v měřítku mapy.

Na konci naší studie o situaci je nutno všimnouti si atmosférických poměrů.

Téma samo omezuje se někdy na stanovení data. Avšak toto označení má již určitou cenu; jest nutno všimnouti si, je-li jaro, léto, podzim nebo zima, a kandidát učiní dobře, věnuje-li tomu zvláštní pozornost, aby z toho vyvodil žádoucí důsledky. Nutno připomenouti si důsledky, jaké může míti na vojsko veliké chladno nebo veliké vedro. Kromě toho jsou dny delší v létě, kratší v zimě. Tyto úvahy jsou prosté, snadné a rychlé, ale často kandidát, který čte povrchně své téma, zapomene je vzíti v úvahu, protože jím nevěnoval dosti pozornosti.

Někdy téma objasňuje podrobněji časové okolnosti a dodává: prší, prší několik dní, sněží, nebo je mlhavo. V tomto případě kandidát je určitěji upozorněn; je nutno ještě analysovat pečlivě různé vlivy, jaké mohou vykonávat tyto okolnosti na vojsko, na stav půdy, na stupeň viditelnosti. Všechny tyto podmínky jsou s to, aby změnily v určitém směru důsledky před tím přijaté, buď tím, že je potvrzují nebo popírají. Rychlost pochodu vojska se zmenšuje deštěm, sněhem, velikým vedrem. Mlha překáží pátrání letectva, jezdeckta, naproti tomu podporuje pochod, zakrývají jej očím nepřítelovým. Určité cesty, použitelné za pěkného počasí, jsou nepoužitelné za deště nebo po něm, atd.

Touto analýsou, jestliže byla úplná, je možno velice snadno pochopiti, že počet řešení s počátku přijatelných se zmenšuje čím dále, tím více a že výběr, který máme na konec učiniti, bude omezen pouze na některá z nich. Je to s t u d i u m t e r é n u, jež dokončí naši orientaci a jež nás přivede k volbě konečného řešení.

(Příště dále.)

Autorské řešení námětu číslo 8.

I.

Dříve, nežli přikročíme k řešení problému, je třeba uvědomiti si dobře situaci, tak jak se vytvořila v 9 hod. 30 min.

Celková situace na frontě divise je tato:

Útok jižního pluku setkal se s úspěchem. Na svém jižním křídle útok pronikl do hloubky asi 3 km, na severním křídle dobytím osady a lesa Borowitza 3. pluk dosáhl Schotkowky, postoupiv na 2—2½ km. Prvního cíle pluk však nedosáhl pro nezdar severní brigády. Fronta pluku měří asi 3 km. K prvopočátečním zasazeným dvěma praporům byl brigádník nucen zasaditi ještě 2 roty ze zálohy, aby pravděpodobně ucpal díru, která povstala mezi praporem útočícím na Golkowitz a praporem útočícím na les a osadu Borowitza. Při dalším postupu bylo by pravé křídlo odkryto, ježto zastavením severní brigády povstala by zde mezera, jež by se neustále zvětšovala. Dvě roty, jsoucí v záloze, nestačí, aby mohly tuto mezeru ucpati a čeliti nebezpečí protiútoků.

Útok severní brigády byl po krátkém postupu zaražen na východních svazích hřebenu 280—272—Δ259.

Dále na sever útok sousední divise setkává se se zdarem a jest v postupu na Vw Wilchwa.

Celkem pevný nepřátelský odpor ve středu na 280—272—Δ259 a úspěch na obou bocích tohoto odporu. Z toho také rozhodnutí generála velitele divise, zasazením záložního pluku rozvinouti úspěch jižní brigády a otrásti z jihu nepřátelským odporem na horském masivu, zatím co na severu totéž dělá úspěšný postup severní divise, ke kterému divise bude se hledět připojit zasazením čerstvého praporu. Tento postup, který ohroží boky a týl odporu, jakož i dělostřelecké posice v Großer Buchwald, dává naději, že přinutí nepřítele k ústupu i na masivu.

Jak vidíme, na zdaru útoku záložního pluku záleží i zdar útoku celé divise. V případě jeho nezdaru divise nedisponuje již žádnými vlastními prostředky, aby mohla se jinak pokusiti o zdolání odporu. Proto je třeba, aby útok byl dobře připraven, aby byl vybaven dostatečnými prostředky a energicky veden.

Situace 4. pěšího pluku.

Pluk jest ve Wielki Kyns v záloze. Není zde snad nijak shromážděn v mase, nýbrž rozčleněn, jednak vzhledem na palbu nepřátelského dělostřelectva a letectva, jednak proto, že takovéto členění dává možnost snadných přesunů v různých směrech. V našem případě je možné na př. takové členění: 1. prapor západně W od Wielki, 2. prapor u 273 jižně Kyns, 3. prapor u el od Wielki. Toto členění umožňovalo by přesun 2 prapory vedle sebe, jak směrem severozápadním, tak směrem jihozápadním. U SV pluku, které jest u 2. praporu u silnice, byli by shromáždění spojovací důstojníci praporů. Plukovník sám byl by u SV divise na 273 1 km západně od kostela v Ruptau. Zde má možnost sledovati neustále vývoj situace, možnost přímého dorozumění s velitelem divise a jeho přítomnost urychluje příjem rozkazů. Tak v našem případě, jakmile se u velitele divise, sledujícího neustále situaci, vykristalisuje záměr provedení útoku 4. pěším plukem, může jej sděliti veliteli pluku a s prováděním přípravných pohybů může býti započato ještě před vydáním psaného divisního rozkazu.

Problém, s nímž se plukovník v našem případě setkává, je dvojitý. Nejprve jde o přemístění pluku na výchozí základnu, a pak o útok.

II. Přemístění pluku.

Počítáme-li, že velitel divise se rozhodl v 9 hodin 30 minut, tu velitel pluku asi po 10 minutách opouští SV divise, aby se odebral na svoje SV. Vzdálenost 1 km urazí koňmo za 5 minut. Ježto již dříve studoval možné eventuality přesunu pluku, je jeho rozhodnutí brzy hotovo.

Sledujme, podle jakých úvah vznikne jeho rozhodnutí.

1. Především, jakou dobu disponuje pluk pro provedení přesunu. Útok se má počítati ve 13 hodin. Vzhledem k tomu, aby útočící prapory mohly se obeznámiti s terénem, informovati se u části na místě o situaci, zaujmouti útočné rozčlenění a umístiti se čelně k cílům, je třeba, aby byly v lese a v osadě Borowitza nejpozději ve 12 hodin. Vzhledem na malé vzdálenosti, je spojení snadné, takže po 10. hodině mohou prapory počítati s pohybem. Tedy pro pohyb jsou k dispozici neplné 2 hodiny.

2. Výraz v rozkaze divise, že 4. pluk má útočiti z osady a lesa Borowitza, naznačuje, že vzhledem na šířku naznačené fronty jde o útok dvou praporů. Proto je nutno, aby tyto dva prapory první linie byly včas na výchozí základně.

3. Nyní jde o to, kterými směry budou prapory pochodovati a jaká jest délka dráhy, kterou musí urazit. Blízkost nepřítelů (asi 4 km od prvních jeho linií) vylučuje za dne nejen všeliký pochod po cestách (jichž zde ostatně ani není), nýbrž nutí i při pochodu polí použití tvaru přibližovacího postupu, členěného do šířky i hloubky, a využití úkrytů. Studium terénu nám ukazuje, že až do Zabkova bude se pluk pohybovati krajinou s četnými údolími a lesy, tedy dávající dosti úkrytů, naproti tomu od Zabkova až po Borowitza bude musiti překročiti celkem holou rovinu, kde snad jen stromořadí podél cest budou dávati trochu skrytu před pozorováním pozemním. Nejbližší úkryt dává les Borowitza a osada. V lese, který je asi 800 m široký a asi 1 km dlouhý, jsou již části 3. pěšího pluku. Možno zde umístiti prapor, který bude útočiti na pravém křídle, a pouze v jeho jihozápadním díle část praporu, který bude útočiti z osady Borowitza. Přílišné přeplnění lesa mohlo by vyvolati koncentraci palby nepřátelského dělostřelectva a vésti ke značným ztrátám. Směry pochodu jsou zde dva, a to: jeden výběžkem lesa západně od W ve Wielki přes hřeben do údolí $\frac{1}{2}$ km jižně Δ 270, pak přes Zabkow na les Borowitza, a druhý od 273 údolím potoka jižně 268, severně Piersny. Prvá cesta je kratší, měří asi 3 km; nevýhodou její je, že se musí překročiti holý hřbet. Druhá cesta dává úkryt až do Zabkova, ale je delší (4 km). Počítáme-li, že při pochodu polí urazí prapor asi 2—2½ km za hodinu (pochod není totiž plynulý, nýbrž od úkrytu k úkrytu), vidíme, že prapory první linie budou moci doraziti včas na svá místa. Prapor třetí bude musiti vzhledem na nedostatek úkrytů západně Zabkova zastaviti se v údolí východně Zabkova. Jeho posunutí vpřed bude možné až po zahájení útoku.

4. Konečné umístění praporů první linie bude tedy takové: Jeden prapor les Borowitza a druhý prapor jihozápadní díl lesa (po průseky) a osada Borowitza. Vzhledem k tomu, že oba směry pochodu se stýkají u Zabkova a že 1. prapor je blíže, přidělíme mu vzdálenější umístění, totiž osadu Borowitza, a 2. praporu les Boro-

witza. Tím budou jejich dráhy pochodu přibližně stejné (asi 4 km). Jde o to, zabránit, aby oba prapory nepřišly současně k východu z údolí u Zabkova. 1. prapor má sem 2 km, 2. prapor 3 km, takže dorazí sem asi 25—30 minut později, než 1. prapor. Konečně mohl by velitel pluku pověřiti jednoho z důstojníků svého velitelství, aby řídil zde pohyb a po případě zastavil včas 2. prapor.

3. prapor, který bude pochodovati za 2. praporem, vyrazí o 20 minut později.

5. Pohyb jest konán za ochrany částí, jsoucích v dotyku s nepřitelem, takže pluk ve svém pochodu může býti rušen jen palbou dělostřelectva, a to nejen dalekonosného, nýbrž i polního, anebo útoky letectva. Zejména na tohoto posledního činitele nesmí býti zapomínáno. Poslední válka vlastně jen nastínila bojové možnosti tohoto nového válečného stroje, jež rostou neustálými technickými pokroky.

Vzhledem na to, že plukovník již předem studoval možné přesuny, vyžádá si toto uvažování krátké doby, takže krátce po svém příjezdu bude moci nadiktovati spojovacím důstojníkům praporu svůj rozkaz asi tohoto znění:

1. divise.

4. pluk.

SV 9 hodin 50 minut.

Velitelství.

I. Útok první brigády zastaven 500—800 m východně hřebenu 280—272—259, 3. pluk dobyl lesa a osady Borowitza a Golkowitz. Nepřátelské baterie v Krostoschowitz Wald.

II. 4. pěší pluk přemístí se přibližovacím postupem do prostoru Borowitza za účelem pozdějšího útoku na Skrzischow a kotu 250.

III. Za tím účelem:

1. prapor přemístí se výběžkem lesa západně W přes hřeben údolím jižně 270 přes Zabkow do jihozápadního dílu lesa Borowitza a přilehlé osady.

2. prapor s četou minometů z 273 údolím jižně 268 přes Zabkow do lesa Borowitza.

3. prapor, jako prapor 2. linie, sleduje za 2. praporem. Jeho konečné umístění údolí východně Zabkova.

Velitelství pluku a telefonní četa s 2. praporem, technická rota, vyjma četou minometů, s 3. praporem.

IV. Odchod praporů 1. a 2. v 10 hodin 5 minut, 3. prapor projde v 10 hodin 30 minut kotou 273. Pohyb praporů první linie bude skončen do 12 hodin.

V. Plukovník předjede pluk na brigádní velitelství na 252. SV pluku na jihozápadním cípu lesa Borowitza od 11 hodin 30 minut, kdy se sem dostaví velitelé 1. a 2. praporu.

Plukovník XY.

III. Útok.

Jde o útok ve volném terénu. Velitel 2. brigády je pověřen vedením útoku, protože byl již od počátku útoku v úseku, takže zná situaci a má zařízené spojení s divisi, k jehož zřízení by velitel pluku, kdyby samostatně vedl útok, neměl dosti času.

Na veliteli brigády je, aby doplnil rozkaz divise některými podrobnostmi, které on, jako účastník, jsoucí bezprostředně na místě a obracející svoji pozornost hlavně na tuto část fronty, může lépe a vhodněji stanovit. Při uvažování o vhodném řešení problému

mechanicky prolétnou veliteli brigády myslí ony čtyři prvky, které musí býti podkladem každého taktického řešení.

Úkol divisi přidělený brigádě záleží v útoku na kotu 250—Skrzischow, aby byl obchvacen a zviklán nepřátelský odpor na masivu před severní brigádou. Útok je krajní důležitosti, a divise zasazuje zde svoje poslední zálohy. Na zdaru útoku bude záležeti zdar divise. Jeho účelem je uvolnit obchvatem cestu zastavene brigádě. Má-li takovýto obchvatný manévr míti tento účinek, musí býti veden dosti blízko. Dobyti Godova by tohoto účinku nemělo. Proto jest těžiště útoku brigády přeneseno na sever, jak to také stanoví rozkaz divise. Útok na 250—Skrzischow je hlavní; zde nutno upotřebiti nejvíce sil pěchoty i dělostřelectva. Také jižní hranice úseku, přiděleného pluku zde útočícímu, nesmí býti vedena příliš jižně. Pluk zde útočící bude musiti jak z ohledu na vlastní bezpečnost (přechodně odkrytý bok), tak vzhledem na účinnost obchvatu manévrovat na svém severním křídle.

Nepřítel před brigádou je otřesen a utrpěl nezdar. Pouze okolnost, že fronta brigády, která je již tak 3 km dlouhá, roztáhla by se dalším postupem ještě více, a že brigáda nedisponuje značnějšími zálohami, aby mohla frontu dostatečně zhustiti a čeliti nebezpečí odkrytí pravého boku, brání, že nemůže svého úspěchu ihned využiti. Jsou hlášena pouze sporadická opevnění na 250. Linie kota 250—Buchwald je poslední zjištěná linie chránící dělostřelectvo, které bylo zpozorováno v lese Krostoschowitz. Dobytim jejím bude toto dělostřelectvo nuceno pustiti své posice. Zesílení nepřitele nebylo pozorováno, což svědčí o tom, že nedisponuje značnými zálohami.

Vlastní situace. Brigáda dostává pro útok k dispozici 4. pěší pluk, který provádí svůj přibližovací postup za ochrany částí, které jsou v dotyku. Tato ochrana je dostatečná. Pluk může provésti svůj pohyb i své umístění a zaujetí bojového rozčlenění, aniž se musí obávat jiného nepřátelského zasažení, než dělostřelectva a letectva. Aby byl takovýto pohyb možný, je potřebí, aby naše dělostřelectvo i letectvo mělo převahu nad nepřítelem, jak v našem případě můžeme předpokládati. Časová kalkulace, jak byla v úvahách o přemístění uvedena, ukazuje, že pluk bude včas na místě. V případě, že by neočekávaná příhoda zdržela přemístění pluku, hlásil by pak velitel brigády tento fakt divisi a žádal za odložení útoku. Na severní části fronty brigády budou před útokem v první linii části 3. pluku a za nimi dva prapory 4. pluku. Jde o to, zda ony části 3. pluku budou útočiti spolu se 4. plukem, smísíce se s ním, či zda nechají 4. pluk přejíti a samy zůstanou na místě jako záloha. První způsob přivodil by jen smíšení jednotek, tedy nepořádek, aniž by tím byla útočná síla 4. pluku ve stejném poměru zvýšena. Závada způsobená smíšením byla by tím závažnější, ježto jde o jednotky různých pluků. Zhuštění linie může býti provedeno nejvýše v praporu, jestliže pro záložní jednotky není volného prostoru k manévru, u jednotek od praporu počínajíc je lépe, nechat je vydati ze sebe všechnu jejich sílu a pak je směnit.

Také pomyšlení na pokračování v útoku na 2. cíl divise vyžaduje, aby velitel brigády si opět vytvořil z uvolněného praporu zálohu z 3. pluku. Tok Leschnitz a B. spolu s rybníky vytváří na svém jižním břehu přirozený úsek, který je zprvu úzký, připouštějící zasažení jen praporu, ale pak se rozšiřuje a dává prostor pro manévr pluku. Proto je zapotřebí, aby velitel brigády měl pohromadě svůj 3. pluk, aby ho zde mohl upotřebiti.

Terénem útoku je údolí, které se mírně svažuje k jihovýchodu. Je přerušeno mírně vyvýšujícím hřbetem, který od 250 táhne se směrem jihovýchodním. Skrzischow, který se hodí za opěrný bod, je podélnou osadou, ležící ve směru útoku. Údolí na severu je vroubeno zalesněnými svahy masivu Buchwald. Tyto svahy dominují nad údolím, které po celé své šířce leží v palbě kulometů, jež by zde byly umístěny.

Podle tohoto rozboru jednotlivých složek velitel brigády vytvoří si svou myšlenku manévru: Hlavní úsilí na severu na Skrzischow a 250 čerstvým 4. pěším plukem (jak to ostatně nařizuje rozkaz divise). Myšlenka hlavního úsilí souvisí logicky s nasazením co nejvíce sil. Proto bude velitel pluku disponovat celým svým plukem, a to tím spíše, ježto jeho úkol je choulostivý.

Pravý bok útoku je totiž zastavením se jižního praporu 2. pluku dočasně odkryt. Ba vzhledem k tomu, že postup severního praporu 2. pluku, který má útočiti na 265 a jižní část Buchwaldu, je podmiňován úspěšným postupem 4. pluku a setkává se nadto na své cestě s obtížným terénem (zalesněné protisvahy, kde dělostřelecká podpora je neobyčejně ztížena, ne-li vyloučena, a překročení dvou strží), dá se očekávat, že se tento prapor opozdí a že ke spojení dojde až na 1. cíli divise. Proto je pravděpodobno, že bok útoku bude odkryt snad po celý útok. Je tudíž potřeba, aby velitel pluku disponoval zálohami, jimiž by mohl čeliti tomuto nebezpečí. Jistou ochranu boku dává nařízení obsadit Δ 259 praporem 2. pěšího pluku, jak je nařízeno rozkazem divise. Toto zakročení divise je nutné z toho důvodu, protože směr útoku tohoto praporu se sbíhá se směrem útoku 4. pluku a došlo by zde k promíšení jednotek. Druhý způsob, jakým by mohlo býti tomuto nebezpečí zabráněno, byl by ten, že by prapor byl dán pod velení 4. pluku. V našem případě spojení s tímto praporem bylo dosti znesnadněno tím, že obě jednotky jsou na různých březích Schottkovky.

Severní hranice pluku je určena divisi; jižní hranici by tvořila linie: jihozápadní cíp čtyřhranného lesa jižně S od Col Sczottkowitz — kóta 237 a jižní okraj návrší 250.

Výchozí základnu tvoří linie dosažená 3. plukem, t. j. severozápadní okraj osady Borowitza a tok Schottkovky. Pásmo útoku až na 1. cíl 250—Skrzischow má hloubku 3 km. Proto je nutno vřaditi zde předběžné cíle. Studium terénu vede nás k tomu, stanovit dva předběžné cíle, a to:

Jako první cíl linii, kde jsou první části nepřítele, t. j. čtyřhranný les a skupinu domků na jeho západním svahu Δ 259.

Druhým předběžným cílem byla by pak linie jihovýchodní, širší okraj hřebenu 250 (u C od Col) a jihovýchodní okraj Skrzischowa.

Třetím cílem byl by pak 1. cíl divise, t. j. kóta 250 a severozápadní okraj Skrzischowa.

Konečně by velitel brigády určil přidělení dělostřelectva přímé podpory a přenášení jeho palby. V našem případě 1. a 2. předběžné cíle jest viděti s pozorovatelem, takže dělostřelectvo může přenést palbu na základě pozorování. Přenášení palby z 3. cíle dělo by se na žádost pěchoty smlouvanou raketou.

Jaké jsou časové podmínky vypracování rozkazů brigády a pluku. Velitel pluku, přítomný na SV divise, byl zde orientován o své úloze. Velitel brigády ještě před doručením písemného rozkazu

je vyrozuměn telefonicky o připravovaném rozkaze, že může hned započít se studiem problému. Také velitel pluku, dostavivši se do jeho SV, může mu podati podrobnější vysvětlení o záměru velitele divise a se své strany informovati se o plánu velitele brigády. Tím způsobem je rozhodnutí obou v podstatných částech hotové a po obdržení písemného rozkazu je třeba jen písemné redakce rozkazů, která si nevyžádá mnoho času.

Rozkaz divise je vydán v 10 hodin 30 minut. Doručení motocyklistou vyžádá si asi 15—20 minut. Připojení doplňku a doručení plukovníkovi zaujme dalších asi 30 minut, takže velitel pluku obdrží exemplář rozkazu divise doplněný ustanoveními brigády kolem 11 hodin 30 minut, kdy budou u něho shromážděni velitelé praporů první linie. Má možnost dáti jim svůj rozkaz ústně v hlavních rysech, takže písemný rozkaz je pak jen potvrzením.

IV. Rozkaz pluku.

Přistupme nyní k rozboru jednotlivých bodů plukovního rozkazu. Kalkulace času nám ukázala, že plukovník nemá k dispozici mnoho času, a proto rozkaz musí býti stručný, musí se omeziti jen na to, co podřízení velitelé potřebují věděti o útoku, který je jim svěřen, a o prostředcích, jež jsou jim pro provedení jejich úkolu dány k dispozici.

1. *Situace.* Velitel pluku měl při osobním setkání příležitost vysvětliti svým velitelům 1. a 2. praporu celkovou situaci ústně, takže stačí pouhé odvolání se na tuto rozmluvu.

2. *Úkol* je dán rozkazem divise a brigády ve formě pásma a cílů, jichž pluk má dobytí. Od obvyčejného útoku v přikázaném pásmu je odstiněn tím, že jde o útok obchvatný, který má uvolniti zastavenou první brigádu.

3. *Vůdčí myšlenka.* Právě uvedená okolnost, jakož i studium terénu vede nás k tomu, že možno počítati se zdarem útoku, zdaří-li se dobytí osady Skrzischowa. Tato vesnice, ležící na pozvolných svazích Buchwaldu (v severní části přes 250 m nad mořem), dává dobrý opěrný bod, který by zajistil bok v případě, že by se 2. pluk opozdil, a může dobře sloužiti za výchozí základnu pro rozšíření manévru na planinu Buchwald. Jejím držením byl by ztížen ústup nepřítele v jižní části planiny. Proto hlavní nápor na Skrzischow, vedlejší na 250. Případné upotřebení záložního praporu na severu, ježto zasazení jižně 250 v dolině nemělo by účinku na chování se nepřítele před 1. brigádou.

4. *Útočný tvar.* V tomto odstavci jde o to, jakým způsobem velitel rozvrhne prostředky, které má k dispozici, aby prakticky uskutečnil svou vůdčí myšlenku. On ví, co chce, a nyní je třeba, aby soustředil všechny své prostředky na provedení této své vůle. Těmito prostředky jsou jednak pěchota, jednak dělostřelectvo. Vůdčí myšlenka dochází svého ztělesnění jednak tvarem pěchoty, jednak tvarem dělostřelectva.

a) *Pěchota.* Velitel divise ustanovil svým rozkazem, že 4. pěší pluk má útočiti 2 prapory v první linii. Velitel pluku může svoji vůdčí myšlenku, myšlenku hlavního úsilí, vyjádřiti šířkou pásem, jež každému z útočících praporů přidělí. Z myšlenky hlavního úsilí na Skrzischow plyne logicky, že prapor pověřený tímto útokem dostane užší pásmo, aby se mohl členiti více do hloubky a následkem toho provésti větší úsilí. To ostatně velitelsky diktuje i ta okolnost, že tento prapor bude po dobu útoku na odkrytém křídle,

jsa vystaven nebezpečí protiútoku ze severních zalesněných svahů. Kromě toho velitel pluku, aby ještě zvýšil průbojnost tohoto praporu a umožnil mu zdolati vlastními prostředky (a tedy rychle) odpory, které by unikly dělostřelecké palbě přípravné a doprovázející, přidělí mu plukovní četu doprovázejících minometů. Třebaže tyto minomety nebyly ani zdaleka ideálem doprovázejících strojů, přece jenom dávají dosti účinný prostředek proti skrytým kulometům, hlavněmu to odpůrci postupující pěchoty, tím, že dovolují této pěchotě zasáhnouti rychle a přímo, zatím co zasažení dělostřelectva pro obtíže při přesném označení místa oněch kulometů a pro nešdné spojení je nezbytně zdlouhavé a nepřesné. Kromě toho budou moci tyto kulomety prokázati praporu platné služby při útoku na osadu.

Druhým prostředkem, kterým velitel pluku bude chtít přivést svoji myšlenku ve skutek, bude eventuelní zasažení záložního praporu. Ježto pro donosnost moderních zbraní pásmo smrti sahá daleko do hloubky, je třeba, aby tento prapor již předem orientoval podle svého záměru. V našem případě bude první skok praporu do lesa Borowitza, kde bude blízko plukovníka, takže též bude ho moci snadno a bez ztráty času podle průběhu boje použít k zdůraznění svého obchvatu na severu.

b) Dělostřelectvo. Přidělení, rozvržení a umístění dělostřelectva nespádá do sféry velitele pluku, nýbrž je určeno velitelem divise. Ze dvou přidělených oddílů připadá oddíl 10 cm houfnic pro útok severního praporu, jednak proto, že prapor ve svém pásmu se setkává se skupinami domů, proti kterým houfnice 10 cm pro větší mohutnost je účinnější, jednak proto, že bude se eventuelně jednat o zasažení do přilehlých roklí, k čemuž houfnice opět lépe se hodí.

5. Příprava útoku. V tomto odstavci, stejně jako v druhém díle odstavce předešlého, sděluje velitel pluku jen příslušná ustanovení divise. Velitelé pěchoty mají zde potud vliv, že jsou na místě a znajíce proto přesněji nepřátelské odpory, mohou žádati, aby dělostřelectvo přímé podpory věnovalo těmto odporům svou pozornost. Vlastní iniciativu může velitel pluku projevit v použití čtyř minometů a eventuelně kulometné roty záložního praporu, jsa ovšem pamětliv toho, aby tato rota mohla se připojit vždy ke svému praporu, jakmile by tento měl zasáhnouti. V našem případě četa minometů bude dána k dispozici veliteli severního praporu. Umožňoval-li by terén použití kulometné roty záložního praporu (což ze speciálky nedá se zjistiti), bylo by možné její zasažení na severozápadním okraji lesa Borowitza nebo u severních domků Zabkova, odkud by přispěla k umlčení nepřátelských odporů při přípravě a měla možnost svým zasáhnutím proti svahům masivu krýt bok praporu.

6. Provedení útoku. Podstatnou částí tohoto odstavce je upravení souladu mezi postupem pěchoty a přenášením palby dělostřelectva přímé podpory. O způsobu, jakým velitel brigády řešil tuto otázku, bylo mluveno dříve. Okolnost, že mezi cíli severního praporu jest osada, vyžaduje si zvláštní pozornosti. Mohlo by se přihoditi, že některé oddíly nepřítel, skryté za dělostřelecké palby ve sklepích, neměly by času vylézt ven. Ježto pak oddíly útočící jsou vedeny neustálou snahou pronikat vpřed a nemohou se zdržovati prohlídkou domů, mohly by nepřátelské části po přejití vystoupiti a palbou z týla vyvolati značný účinek hmotný a zejména morální. Proto třeba určit zvláštní oddíl ku prohlídce domů. Snaha, aby

prapor 1. linie podržel všechny své síly pro svůj úkol, vede k přidělení jedné čety záložního praporu, jež, jsouc vzadu, může podle zvláštního rozkazu plukovníkova doplnit svou výzbroj granáty ručními a plynovými a ponechat své baňochy u vozů.

Spojení, zajištění.

Zajištění spojení s plukem třetím bylo uloženo tomuto pluku velitelem brigády. Spojení mezi oběma prapory pluku je předmětem péče velitele pluku, který v našem případě pověří tím 1. prapor, poněvadž jeho úloha je podřadnější a protože velitel 2. praporu bude musiti věnovati zvláštní pozornost svému odkrytému pravému boku. Tento bok bude kryt obsazením 250. Také kulometná rota záložního praporu, dovoluje-li terén střeleti přes vlastní pěchotu, mohla by účinně přispěti ke ztroskotání nepřátelských protiútoků. Jinak ponechá velitel pluku iniciativě velitele praporu, aby zajištění přizpůsobil potřebám situace, ježto tato může se radikálně změnit, takže opatření učiněné velitelem pluku na počátku útoku mohlo by se ukázati nedostatečným.

To jsou podstatné body rozkazu pro útok, který by mohl vyhlížeti takto:

1. pěší pluk.

Velitelství SV (j. v. cíp lesa Borowitza) 11 hod. 30 min.
Čís....

Rozkaz pro útok.

1. Situace sdělena ústně (poznámka: pro 3. prapor bude uvedena).

2. Úkol: 1. pěší pluk ve styku na jihu s 3. pěším plukem má útočiti na Skrzischow—250 jako 1. cíl, aby obchvátí nepřátelský odpor, který zastavil 1. brigádu. Další všeobecný směr útoku Vw Bielitzhof. (Rozkaz týká se útoku na 1. cíl.)

Pásmo činnosti pluku je ohraničeno:

Na severu linií: můstek přes Schottkowku—svahy asi 500 m severně Skrzischowa,

na jihu: jihozápadní cíp čtyřhranného lesa—kota 237—jižní okraj návrší 250.

3. Myšlenka manévru. Hlavní útok na osadu Skrzischow, podporovaný vedlejším útokem na kotu 250.

4. Útočný tvar.

a) Pěchota. 1. a 2. prapor v první linii, 2. prapor severně. Hranice mezi prapory: rybníčky u Schottkowky—jihozápadní okraj Skrzischowa.

2. prapor, vycházej ze základny les Borowitza—jižní okraj Col Szottkowitz, zmocní se skupiny domků na jihozápadním svahu 259. Druhým cílem mu bude jižní okraj Skrzischowa, třetím severní okraj osady. Četa minometů je k dispozici praporu.

1. prapor, vycházej ze severního okraje osady Borowitza, vezme čtyřhranný les, dalším pak jeho cílem bude jihovýchodní širší okraj výběžku od 250, třetím 250.

Útočný pořádek bude zaujat, jakmile dojde tento rozkaz.

3. prapor v záloze, přemístí se po započetí útoku do jižní části lesa Borowitza. Kulometná rota praporu (obdržela zvláštní rozkaz) zaujme posíci na severním okraji lesa, aby podporovala vyrazení 3. praporu (podle rozkazů velitele tohoto praporu) a kryla bok proti svahům masivu. Rota nepřekročí však Schottkowky.

b) Dělostřelectvo. Útok bude podporován oddílem 10 cm houfnic (pro 2. prapor) a částí oddílu 75 cm horských (1. prapor).

5. Příprava. Dělostřelecká příprava bude provedena od 12 hodin 30 minut do 13 hodin ve formě postupného soustředění na hřeben u 237 jihovýchodní okraj Skrzischowa, na 250 a severní část Skrzischowa a přilehlé svahy. Příprava na 1. cíle praporů dělostřelectvem přímé podpory podle žádosti velitelů praporů.

6. Provedení útoku.

V 13 hodin prapory současně překročí prvky 3. pluku, které zůstanou na místě, a budou postupovati na své cíle.

Dělostřelecká palba přímé podpory na 1. a 2. cíl praporů bude přenesena podle pozorování na 3. cíl na žádost pěchoty (zelená raketa).

Ochranná palba dělostřelectva divisního na druhý cíl bude přikráčena ve 13 hodin 30 minut a přenesena na 3. cíl, odkudž na žádost pěchoty (zelená raketa) přenesena bude na okraje lesa Buchwald a východy z Krostoschowitz.

Čištění osady Skrzischowa bude provedeno četou 2. praporu, jež bude veliteli 2. praporu v 12 hodin 15 minut k dispozici na jihovýchodním cípu lesa Borowitza.

Po dobytí konečného cíle prapory se zastaví a připraví se k dalšímu útoku, který bude proveden až na nový rozkaz.

7. Krytí boků, spojení.

Jižní prapor 2. pluku útočí na Δ 259, kdež se zastaví, a střelbou svých kulometů bude krytí bok praporu. Severní prapor tohoto pluku útočí na 265 a jižní část planiny Buchwald. Pokud nebude dosaženo spojení s tímto praporem, velitel 2. praporu postará se o krytí svého pravého boku.

Spojení s 3. plukem zajištěno bude oddílem tohoto pluku, spojení mezi prapory praporem 1.

8. Přenášení zpráv.

SV pluku na jihozápadním cípu lesa, kde též SV 1. praporu. SV 3. praporu u rozcestí polních cest v Zabkowě.

Osa přesunu SV pluku Skrzischow.

9. Zajatci (pro paměť).

10. Odsuny, zásobování (pro paměť).

Velitel pluku
plukovník XY.

Štábní kapitán generálního štábu BOHUSLAV FIALA:

Autorské řešení námětu čís. 9.)*

I.

Za obranného boje ocitají se vojska obráncova oproti vojskům útočnickovým v materiální a morální podřízenosti, protože obránce nemůže předem ustanovit a ustáliti svou vůli jako protivník na něho útočící, nýbrž, naopak, všechny jeho činnosti řídí se vůlí útočnickovou. Je tedy jedinou snahou obránce, aby co nejdříve vycítil směr a účel projevující se vůle protivníkovy a aby dovedl jí čeliti v pravý čas a na pravém místě.

Samozřejmě útočník nebude útočiti stejně silně na celé své frontě, nýbrž rozdělí své síly podle důležitosti terénu, t. j. podle důležitosti míst — bodů — jichž dobytí mu dává větší nebo menší výhody k dalšímu vývoji útočné akce. Aby obránce vyvážil svou materiální

*) Pro příští námět opatřiti mapu: Roudnice a Panenský Týnec.

podřízenost, obsazuje a systematickým uspořádáním palby brání tyto důležité body, jichž přirozenou schopnost odporu zvyšuje ještě úpravou terénu, jinými slovy: obránce zakopává se do země, aby lépe mohl využití svých střelných zbraní a aby byl kryt před zraky pozorovatelů a před střelami útočících vojsk.

Poněvadž však nelze předem říci, jak se bude projevovati vůle útočnickova, to jest kde provede hlavní své úsilí a kde dosáhne nějakého úspěchu, je zapotřebí, aby obránce měl po ruce volné síly, které by pak mohl zasaditi na vhodném místě a ve vhodnou dobu.

Budou tedy vojska obráncova rozdělena ve dvě části, a to: vojska, jež budou pověřena obranou terénu na místě, a vojska, která budou volná — schopná manévru.

Z této úvahy vyplývá nutnost, aby veliteli, jehož vojska přecházejí v obranu, bylo především jasno, které body v přiděleném mu terénu jsou nejdůležitější, a potom, jak by se daly brániti. K tomuto poznání dospějeme studiem úkolu a zejména terénu.

II.

Armáda nesplnila svůj úkol, podle něhož měla dojiti do linie Cerveného potoka, nýbrž pro tuhý odpor protivníkův zastavila se se svými předními prvky na potoku Libušinském a Knovízském a přechází v obranu na hřebetě vyznačeném těmito body: trig. 414, trig. 410 Vinařická hora, vesnice Želenice atd.

Úkol, jež obdržela 1. horská brigáda, není přesně vyznačen ani v prostoru, ani v čase, neboť se v něm nehovoří, kde se má klásti hlavní odpor; prostorově je jen přesně ohraničen do šířky, do hloubky pouze tak dalece, že musí se hájiti hřebet 414—410 Želenice, t. j., že celková obrana musí se dít na těchto výšinách nebo v terénu severozápadně odtud. Co se týče času, v úkolu daném armádou, není ani zmínky, jak dlouho obrana potrvá. Protože se tedy neví, jak dlouho brigáda zůstane na místě, bude její velitel při uspořádání obrany veden dvěma myšlenkami, totiž, že veškerá obranná činnost, jež se bude prováděti po dobu více méně dlouhou, musí se dít podle jakéhosi plánu, o němž brigádník hned od počátku má míti jasnou představu, a že dále nesmí zapomenouti na možnost vlastního útoku, k němuž může dojiti každou chvíli.

Úkol brigády jest tedy velmi jednoduchý: brániti terén na výšinách nebo severozápadně od označené linie po neurčitou dobu s možností přejíti okamžitě v ofensivu.

Poněvadž přední prvky brigády byly zastaveny, poněvadž brigádník disponuje jen dvěma rotami, jimiž by mohl osobně zakročiti do chodu boje, a poněvadž je noc a dostal rozkaz přejíti k obraně, nebude se dále pokouseti o dobytí výšiny Boží muka 352, kóta 331, kóta 303, nýbrž spokojí se s obranou terénu ležícího jihovýchodně od linie, dosažené předními prvky.

Aby lépe vynikla důležitost jednotlivých míst tohoto terénu, vmysleme se do role útočnickovy, jak asi by na něj útočil. První přirozenou překážkou, na níž by útok protivníkův narazil, byly by výšiny, zvedající se bezprostředně za (jihovýchodně) potokem Libušinským. Tyto jsou rozděleny potokem, tekoucím od výšiny trig. 425 Na Cimrmanském všeobecně v severním směru, na dvě nestejně části. Východní — širší — zúžuje se obloukovitě k potoku Libušinskému a je ve své severní části nejvyšší. Tu také příkrě se sklání jak k západu, tak i k severu; k jihovýchodu a severovýchodu je svah mnohem povlnnější. Terén západně uvedeného potoka jest v celku

nižší než na východě. Potok, protékající vesnicí Libušín, rozděluje jej ve dvě části, z nichž severní jest vyšší a přehlednější. Tato — tvořící plateau zvané Rovina — spadá srážně ke všem třem potokům, jež ji lemují, a vybíhá k severovýchodu ve hřbet v podobě jazyku.

Samozřejmě prvním útočnickovým cílem bude plateau Rovina a Vinařická hora; k dobytí pak této vynaložil by veškeré své úsilí, poněvadž odtamtud mohl by ovládnouti celé okolí a měl by velmi dobrý rozhled po celém bojišti (míněno pásmo horské brigády). Nepřítel, který by se stal pánem těchto bodů, snažil by se jistě zmocnit se na jedné straně Libušína a hřbetu koty 333 a na druhé straně Vinařic a Motyčina. Při dalším však postupu jeho západní útočný směr vedl by jej do lesa, východní směr pak na výšiny, dominující nad městem Kladnem. Vidíme tedy, že východní směr pro útočníka je výhodnější nežli západní a je pravděpodobno, že by tam nepřítel zasadil větší část svých sil. Přicházíme k poznání, že v tomto směru musíme býti nejsilnější. Na štěstí Vinařická hora jest už sama sebou — bez jakékoliv úpravy terénu — velmi vážnou přirozenou překážkou. Protože však přes ni nepřítel povede hlavní útok, poněvadž dále její dobytí usnadnilo by mu pak jeho další ofensivní činnost, jest nutno, aby obránce ji nejen pevně opevnil, nýbrž, aby i v tomto směru soustředil co možná nejvíce sil.

Vinařická hora a Rovina, jsouce od sebe odděleny hlubokým údolím, tvoří dva samostatné celky — masivy — a jistě nepřítele nutkají k tomu, aby na ně řídil dvě samostatné útočné skupiny. Proti nim musí tedy obránce postavit dvě „obránné skupiny“, jež by se soustředily k odporu na zmíněných výšinách a vytvořily takto střediska odporu. Vznikla by takto dvě střediska odporu, a to: středisko odporu Vinařická hora a středisko odporu Rovina.

Avšak nepřítel nepodnikne na Vinařickou horu jen čelný útok pro příkré svahy a značnou výšku, nýbrž pokusí se o obchvat tohoto vrchu jednak od západu přes Rovinu a údolím (v němž leží Vinařické nádraží), jednak od východu přes Saky na Hnidousy. Z toho plyne nutnost uzavřítí uvedené údolí a postavití možnému východnímu obchvatu něco v cestu. Síla, která tu přichází v úvahu, nemusila by býti tak značná, jako ve střediscích odporu, poněvadž by se opírala na západě o středisko odporu Vinařická hora a na východě o středisko odporu sousední divise, jež pravděpodobně by bylo vybudováno u vesnic Humen a Pcher. Tato síla byla by soustředěna kolem jednoho bodu — zvaného opěrný bod — který by byl jakýmsi spojením mezi zmíněnými středisky. Aby vyhovoval tomuto požadavku a aby zejména účinně se zúčastnil obrany Vinařické hory, byl by snad nejvýhodněji umístěn u písmeny „H“ od Humny. Údolí vinařického nádraží se uzavře vhodným vzájemným postavením opěrných bodů obou středisek odporu, a mimo to umístěním zálohy v jeho blízkosti.

Zkrátka, 1. horská brigáda bude chrániti terén jihovýchodně Libušinského potoka, kde zůstane předními svými částmi v dotyku s nepřítelem. Hlavní odpor bude klásti ve dvou střediscích odporu, a to: Vinařická hora a Rovina, a v jednom opěrném bodu.

III.

Jak budou za obrany rozděleny síly.

1. Pěchota. Aby obránce mohl splniti daný mu úkol, musí:

a) co nejdříve býti zpraven o započetí nepřátelského útoku a ještě

před tím o jeho přípravách. Jde tu tedy o pozorování, a proto prvky, tímto úkolem pověřené, můžeme nazvat prvky pozorovacími. V daném případě tyto prvky budou velmi slabé, zejména za dne, protože ze středisek odporu je bezpochyby dobře vidět na protilehlý, protivníkem obsazený hřbet. Budou tedy těmito prvky slabé hlídky, vystavené posádkami středisek odporu;

b) zastavití útok, k čemuž použije odpovídajícího počtu sil. Tyto tvoří posádky středisek odporu, opěrných bodů a část jich bývá jako místní zálohy.

Jak silné budou tyto prvky odporu v daném případě? Síla jejich závisí na počtu středisek odporu, opěrných bodů, na jejich úloze a rozsáhlosti.

Nejdůležitější roli v obraně daného terénu bude hrát středisko odporu Vinařická hora. Toto bude mít za úkol znemožnit nepříтели postup jednak přes nejvyšší body zmíněného masivu, dále uzavřít údolí přítoku Libušinského potoka a konečně zastavit protivníkovův útok na vých. svazích Vinařické hory. Zdá se, že k splnění prvního a druhého úkolu dostačí po jedné rotě, zesílené jednou kulometnou četou, z nichž první zaujala by postavení v okolí koty 410, druhá na západních svazích této výšiny severně koty 337. (Viz náčrt.)

Jednotka, pověřená třetím úkolem, bude musit být silnější, neboť jí případnou dva další úkoly, totiž: udržovat spojení s 5. pěší divisí a zúčastnit se palbou obrany vrchu 410. Zdá se, že by k tomu stačila jedna rota s celou kulometnou rotou, jež by se rozložila u strže u „H“ od Humen. Poněvadž svým umístěním vzdaluje se jaksi od ostatních rot a poněvadž její úkol je poněkud odchylný od předešlých, bude to pro sebe samostatná skupina, neboli samostatný opěrný bod, o němž jsme už dříve uvažovali.

Pro případ, že by se snad nepříтели přece podařilo zmocnit se opěrného bodu u trig 410 nebo u koty 337 nebo že by vnikl do intervalu mezi nimi, bude nutno, aby tu byly nějaké síly — záloha — která by jej odtamtud opět vypudila; tato by se mohla zdržovat u Vinařic v síle jedné roty s kulometnou četou. Tuto vesnici by silně opevnila, aby v případě, kdyby jeden nebo druhý opěrný bod padl do rukou protivníkových a kdyby i protiútoky se nezdařily, mohla by na ni klásti krajní odpor. Z toho důvodu hovoříme pak o opěrném bodě krajního odporu (reduitu).

Přicházíme tedy k poznání, že vlastní středisko odporu Vinařická hora bude se skládat z tří opěrných bodů, a to: z předních v okolí koty 337 a trig. 410, a ze zadního v okolí Vinařic, a že jeho posádkou bude jeden prapor. Pravý jeho bok bude ochráněn samostatným opěrným bodem u „H“ od Humen.

Úkolem střediska odporu Rovina bude, znemožnit nepříтели obchvat Vinařické hory ze západu. Tu protivníkovi půjde hlavně o to, zmocnit se hřbetu 346 a 297. (Viz náčrt.) Nejnebezpečnějšími směry v tomto prostoru je především silnice ze Svinařova na Libušín a pak údolí mezi oběma středisky odporu. Projevuje se tu nutnost soustředit větší část sil na západě. Zdá se, že by se protivníkovu útoku, vedenému podél uvedené silnice, nejlépe čelilo jednou rotou u severního cípu lesa jihovýchodně od Svinařova. Upravením tohoto lesa k obraně a jeho obsazením vznikne opěrný bod, jehož úkolem bude znemožnit nepříтели postup na Libušín, ztížit mu přechod přes Libušinský potok a udržovat spojení s druhou horskou brigádou.

Úkol: uzavřít výše zmíněné údolí a znemožnit nepříтели přechod přes Libušinský potok dal by se nejlépe splnit v rozcestí polních

cest severovýchodně koty 346, a to zřízením jednoho opěrného bodu s posádkou v síle jedné roty.

Poněvadž opěrný bod u severního cípu lesa je příliš posunut dopředu a poněvadž je pravděpodobnost, že padne do rukou protivníkůvých snadněji než druhý, bude zapotřebí, aby vzađu za ním byl vybudován jiný opěrný bod, jehož posádka by měla za úkol provést protiútok v tom případě, že by opěrný bod u rozcestí byl vážně ohrožen nebo že by protivník vnikl do intervalu mezi oba přední opěrné body; kdyby však naopak opěrný bod u severního cípu lesa byl nepřitelem vzat, tu by se nedoporučovalo provádět protiútoky, protože by se vedly v lese, což je téměř vždy pochybenou věcí. V tomto druhém případě bude lépe, když posádka bude klásti krajní odpor na místě. Proto můžeme tento zadní opěrný bod nazvat opěrným bodem krajního odporu.

Z toho všeho plyne, že posádkou střediska odporu Rovína bude také jeden prapor.

c) Poněvadž vojska předních opěrných bodů a částečně i opěrných bodů krajního odporu budou se bránit na místě, projevuje se tu nutnost pohyblivých sil, které by vytlačily nepřítele, jenž by se zmocnil toho neb onoho opěrného bodu nebo jenž by vnikl do prostoru mezi ně. Tyto prvky zoveme prvky manévru neboli zálohami, jež pak dávají se jednak k dispozici velitelům podúseků a jednak si je velitel sám ponechává pro sebe.

V předcházejících úvahách došli jsme k přesvědčení, že středisko odporu Rovína vzhledem k terénu není pro nepřítele tak vážnou překážkou jako Vinařická hora; to značí, že prvního bodu protivník bude se moci snadněji zmocnit než druhého. Proto bude zapotřebí, aby v blízkosti onoho byla silnější záloha. Tomuto požadavku vyhovoval by jeden prapor, jenž by mohl být umístěn v severním cípu lesa (jižně koty 333) u myslivny, odkud by snadno mohl zasáhnouti ve směru na Střebichovice nebo na Svinařov. Pro středisko odporu Vinařické hory dostačí dvě roty, které by se zdržovaly v lese severně Mayranova dolu s úkolem zasáhnouti do boje buď ve směru Střebichovice nebo přes Vinařice.

Zbývající dva prapory ponechá si velitel brigády k dispozici, aby mohl útočníka, zmocnivšího se toho nebo onoho střediska odporu, protiútokem vytlačit. Proto bude snad nejlépe umístiti oba prapory v lese u železniční trati jižně Mayranova dolu.

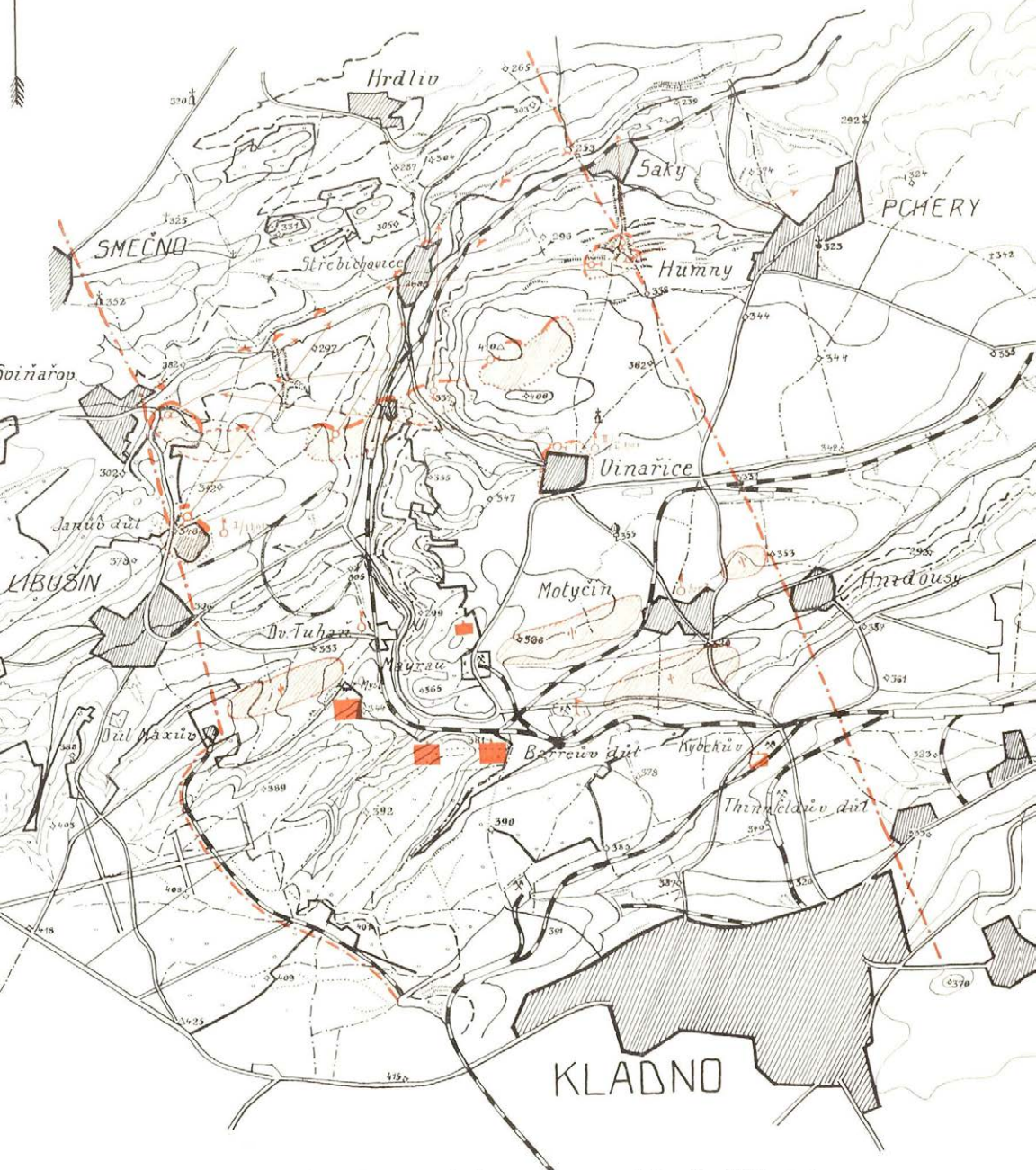
Konečně upravme otázku velení. Mohou nastati dvě možnosti: buď obě dvě střediska obsadí se týměž plukem a potom budeme mít pluky za sebou, nebo každý pluk obsadí jedno středisko a pluky budou vedle sebe. Prvý způsob měl by sice tu výhodu, že by vždy jeden celý pluk byl v záloze, a tím, že by mu bylo dopřáno klidu, avšak nebyl by zcela výhodný při přechodu v ofensivu, poněvadž by záhy došlo ke smíšení jednotek. Mimo to k druhému způsobu nutká nás terén sám, neboť jest hlubokým údolím rozdělen na dvě samostatné části, jež by jistě ztěžovaly společné velení nad oběma středisky odporu.

Budou tedy v brigádě pluky vedle sebe. Levý (západní) dá do střediska odporu Rovína jeden prapor za velení velitele praporu, jeden bude k dispozici veliteli pluku, jenž se stane velitelem západního podúseku, třetí pak ponechá si brigádník pro sebe. U východního pluku bude podobně jeden prapor ve středisku odporu, jedna rota s kulometnou rotou v opěrném bodu; dvě roty jako místní záloha

Situace 1.hor. brigády

10/XI. dopoledne.

1:25 000.

Pozn.: Posice jsou zakresleny podle mapy a nikoli podle obhlídky terénu.

velitele pluku, jenž bude velitelem východního podúseku, a konečně třetí prapor zůstane k dispozici generálovi.

2. **Dělostřelectvo.** Dělostřelectvo v obraně má mnoho úkolů, z nichž nejdůležitější jsou: zastaviti útoky nepřátelské pěchoty, připravit a podporovati protiútoky, střeliti na nepřátelské dělostřelectvo. Tyto úkoly vedou nás k tomu, abychom dělostřelectvo rozdělili na tři skupiny, obdobně jako za ofensivní činnosti, a to: pro přímou podporu, společnou a protibaterijní činnost. Toto rozčlenění bude možno samozřejmě uskutečniti jen tehdy, když je dostatek dělostřelectva.

V daném problému velitel horské brigády disponuje čtyřmi lehkými oddíly a jedním hrubým oddílem. Jak rozdělíme toto dělostřelectvo? Nelze pochybovati o tom, že dělostřelecké podpory nejlépe budou potřebovati jednotky ve střediscích odporu a v opěrných bodech, zrovna tak jako za ofensivy prapory první linie; proto bude nutno pro každé středisko určit jeden lehký oddíl. Nastává otázka, má-li se opěrnému bodu, v němž jest jako posádka jedna pěší rota s kulometnou rotou, přidělití také jeden oddíl. Vzhledem k důležitému úkolu, jenž tento opěrný bod má splniti, doporučovalo by se přidělití mu také jeden oddíl. Ze zbývajících pak dělostřelectva utvoří se skupina pro společnou a protibaterijní činnost.

Toto rozčlenění na dvě skupiny nesmí býti považováno za nějaké nezměnitelné a neohrnné, nýbrž, naopak, za rozčlenění nevylučující možnost, aby se mohly podporovati navzájem uvnitř brigády jednotlivé skupiny neb i oddíly, a aby se mohla kombinovati součinnost dělostřelectva sousedních jednotek.

3. **Ženíjní roty.** O jejich rozdělení pohovoříme později v odstavci o úpravě terénu.

4. **Brigádní eskadrony** nelze za této situace použiti k ničemu jinému, než ke spojení nebo snad i k jiným úkolům za frontou. Poněvadž má tedy býti vždy po ruce, bude nejlépe, aby se zdržovala v blízkosti štábu.

IV.

Jak se vojska zařídí v terénu.

Poněvadž jak protivník, tak i horská brigáda přechází v obranu, jest málo pravděpodobné, že by útočník měl nakupeny pro útok takové prostředky a v takovém počtu, jak tomu bývá na frontě po delší době ustálené. Z toho plyne, že není zapotřebí, aby úprava terénu alespoň na počátku byla tak důkladně provedena jako na frontě již dlouho ustálené.

Aniž bychom příliš zabíhali do podrobností, bude nutno alespoň v hrubých rysech říci, jak by měly býti organisovány jednotlivé posice neboli — jak jsme zvyklí je nazývat — linie. V úvahách o rozčlenění sil za obrany rozdělili jsme je do hloubky na tři odřady, a to: prvky pozorovací (přední strážie nebo také krycí), dále prvky odporu a konečně prvky manévru. Tyto jednotlivé části vojsk nejsou rozloženy v liniích, nýbrž v pásmech (posicích), která pak zoveme: posice (linie) krycí (pozorovací, předních stráží), posice hlavního odporu a posice záhradná. Poněvadž posice hlavního odporu skládá se zpravidla z řady předních a zadních opěrných bodů a poněvadž spojením — což nastane teprve postupem času — jednotlivých prvků téhož odřadu vzniknou linie, utvoří se z předních opěrných bodů linie hlavního odporu a ze zadních linie krajního odporu.

Přední prvky brigády, jsoucí v těsném dotyku s nepřítelem všeobecně podél potoka Libušinského, budou tvořiti krycí linii. Spojením opěrných bodů u Svinařova, u koty 297, severně koty 337, u trig. 410 a u „H“ od Hummy povstane linie hlavního odporu, spojením pak opěrných bodů u rozcestí polních cest východně koty 346 a u Vinařic linie krajního odporu. Prvky manévru — zálohy zúčastňují se také opevňovacích prací tím, že vybudují na místě, jež jim bylo vykázano, nebo v jeho blízkosti, posíci záhradnou, jež by v tomto případě mohla procházeti na hřebetě koty 333, pak u Mayranova dolu a u Motyčina.

Je samozřejmé, že velitel brigády nebude se zabývatí podrobnostmi, jak by se měla upravití jednotlivá střediska odporu nebo opěrné body, nýbrž omezí se na to, že jim přidělí potřebné prostředky, jak na mužstvu, tak i na materiálu. Je zásadou, že vojska (pěchota) pracují na onech opevněních, jež budou sama brániti. Přes to však některé práce vyžadují specialistů. V daném případě bude nutno opevniti ve středisku odporu Rovina cíp lesa u Svinařova, pak Janův důl a vinařické nádraží; v sousedním středisku odporu: severní výběžek lesa (jihovýchodně od právě zmíněného nádraží) a Vinařice. V opěrném bodu u „H“ od Hummy bude zapotřebí vystavěti co nejdříve kryty pro kulometné čety (kulometná hnízda), mimo to nesmí se zapomenouti na pozorovatelny. Proto mohly by se vzhledem k těmto pracím ženijní roty rozdělití takto: obě střediska odporu a východní opěrný bod obdrží po půlrotě, zbývající půlroty vybuduje pozorovatelny.

Aby se usnadnilo spojení mezi jednotlivými liniemi, t. j. na příklad od prvků na Libušinském potoce k opěrnému bodu u „H“ od Hummy, odtud pak k bodu krajního odporu u Vinařic a odtud konečně k lesíku severně od Kladna, bude záhodno zřídití kryté spojovací cesty neboli spojovací zákopy.

Z předcházejících úvah vyplývá, že je především nutno, aby vojska (pěchota) ukryla se v zemi — v zákopech — odkud by mohla výhodně ostřelovati (hlavně bočně) terén k obraně jí svěřený; jinak řečeno: budou to střelecké díry a nesouvislé prvky zákopů. Tyto pak pro snadnější vzájemné spojení slouží se v linie, které později bude nutno mezi sebou spojití do hloubky spojovacími zákopy.

To by byly celkem práce, jež by se měly provésti v uvedeném pořadí.

V.

Když si velitel horské brigády učinil jasnou představu o tom, jak rozdělí pro obranu svá vojska a jak upraví terén, bude uvažovati o způsobu, jak by co nejlépe svůj úmysl provedl. K jeho uskutečnění potřebuje času a prostředků, při čemž musí se přihlížeti k dané situaci.

Rozkaz armádního velitelství obdržel brigádník o 20. hodině, z čehož plyne, že v nejlepším případě vojska budou disponovati k různým činnostem, jež se mohou vzhledem k nepříteli konati jen za tmy, dobou asi osmi hodin. Proto nelze tu mysliti na veliké přesuny vojsk, která jsou zasazena a mezi sebou smíchána. Mimo to vojska budou předcházejícím bojem značně vyčerpána. Dále zamýšlených opevňovacích prací nebude lze prováděti v úplné bezpečnosti, poněvadž vojska jsou v těsném dotyku s nepřítelem, který už byl vážně otřesen, ale přes to kladl tuhý odpor, a který, jak se zdá, byl také zesílen.

Kdyby se tedy i nemusilo brát v úvahu nebezpečí nějakého útoku v brzké budoucnosti, tu budou práce přece ztěžovány činností nepřátelského dělostřelectva, letectva a palbou protivníkovy pěchoty.

Přihlédněme k situaci jednotlivých zbraní a pak k tomu, co by musily provést, aby se přiblížily k žádoucímu uspořádání obrany a co by se dalo uskutečnit ještě za noci s 9. na 10. listopad.

Brigáda útočila s pluky vedle sebe ve dvou útočných skupinách. Druhý pluk je rozložen na masivu Vinařické hory, 1. pluk na výšině Rovina. Přejít v rozčlenění pro obranu nenarazí tu na žádné velké obtíže. Útočné skupiny přemění se v obranné, jež se rozloží v podúsecích brigády.

První starostí generálovou bude, aby utvořil si zálohy, jimiž mají být dva prapory po jednom od každého pluku. Toho dá se dosíci dosti snadno, neboť jeden prapor 2. pluku shromažďuje se v okolí Vinařic a dvě rot 1. pluku má velitel pluku k dispozici u Janova dolu. Proto bude nutno, aby zasazené části, tvořící s oběma rotami jeden prapor, byly staženy z fronty. Je to sice choulostivý problém, avšak za noci bude možno jej provést.

Velitelům pluků — podúseků — ponechá se podle dřívějších úvah po dvou praporech. Tito jsou vedeni týmže přáním jako brigádník, vytvořili si zálohy, uspořádají především své jednotky, rozčlení je do hloubky, t. j. určí, co zůstane v krycí linii, co ve střediskách odporu a co přijde do zálohy. Všechny tyto operace bude nutno provést za noci. Nastává tu otázka, zdali je to proveditelné. Nepřítel nám v této akci jistě nebude překážeti nějakou ofensivní činností, protože je noc a on sám prozradil nám svůj úmysl opevňovacími pracemi ve svém týlu. Proto bude to záviset na rozložení vlastních vojsk. Jestliže na příklad po celé šíři odporu Rovina jsou roztroušeny prvky jednoho praporu, tak ještě za téže noci dalo by se uskutečnit žádoucí rozčlenění; jinak by se musilo čekat do příští noci, což by také nebylo tak nevýhodné, poněvadž by opevňovací práce rychleji pokračovaly. O tom rozhodnou velitelé pluků sami.

Co se týče dělostřelectva, toto pro své vlastnosti nemůže se ani tehdy, když je zasazeno, považovati za vydané. Z toho důvodu bude možno je přeskupit za tmy bez jakýchkoliv obtíží. Avšak i tento problém je valně zjednodušen tím, že zamýšlené rozčlenění odpovídá dřívějšímu rozeskupení za útoku. Bylo by tedy snad nutno provést jen změnu posic.

Poněvadž obnovení pořádku a rozmístění vojsk v terénu vyžádá si mnoho času, snad i celé noci, nevykoná se mnoho v úpravě terénu. Generál, velitel brigády, ji sice nařídí ve svém rozkazu podle mapy, avšak ten, kdo ji má provádět, musí dříve, než se pustí do práce, vidět terén. Proto velitelé pluků, podúseků a velitelé středisek odporu nebo opěrných bodů obhlédnou časně z rána terén a podle toho pak poopraví, pokud to jen bude možné, rozmístění vojsk a vydají rozkazy k nutným opevňovacím pracím.

Pouze přední — pozorovací — prvky, které jsou v dotyku s nepřitelem, zůstanou po celou noc na svých místech, a to hlavně proto, aby nepříteli zůstaly skryty všechny přesuny vojsk. Proto na linii těchto prvků úprava terénu nejdále pokročí; přes to však nesmíme se domnívati, že ráno celá krycí linie bude skutečně nepřetržitou linií, nýbrž, naopak, budou to místy prvky střeleckých zákopů, jinde bude opět upraven k palbě kousek úvozu atd.

Abyste opevňovací práce rychle postupovaly, bude nutno ještě za noci přidělit pěchotě jednak ženijní rot (podle dřívějších úvah) a

jednak náradí. Toto dodá z části ženijní park a z části bude získáno rekvisicí ve vesnicích nebo ve městě Kladně. Mimo to nesmí se zapomenouti na drát.

V.

Redakce rozkazu.

Při sestavování rozkazu buďmež opatrní, abychom od vojsk nežádali věci, které by byly pro ně nesplnitelné, neboť tím vzbudil by se u nich pocit nedůvěry vůči velitelství a štábu.

Ještě snad před vydáním všeobecného rozkazu bylo by záhodno zpravit vojska o tom, aby započala s obnovením pořádku. Ve všeobecném rozkaze bude pak nutno seznámiti velitele pluku s úmyslem velitele brigády, totiž, jak si představuje konečné rozmístění vojsk v terénu. Při tom nesmí se však přecházeti do podrobnosti; stačí jen, když velitelé pluku budou vědět, jak podřízené jim síly mají rozčlenit do šířky a do hloubky; pohyby spojené s tímto rozmístěním vojsk budou pak sami řídit. Aby se opevňovací práce nekonaly nadarmo, bude nutno, alespoň v hrubých rysech, nastínit pracovní plán a mimo to také pořadí naléhavosti jednotlivých prací. Bude tedy třeba, aby každý věděl, kde bude probíhat krycí linie, kde se budou organizovati střediska odporu. Mimo to oznámí se vykonavatelům, jaké se jim přidělují prostředky jak materiální, tak i na mužstvu. Zálohám sdělí se jejich role za obrany, a jaké práce mají provádět. Konečně bude nutno upozorniti jednotlivé prvky obrany na to, jak se mají zachováti za nepřátelského útoku.

Všeobecný rozkaz, který by velitel horské brigády vydal, byl by souhrnem snad několika rozkazů, vydaných písemně nebo ústně a mohl by znít takto:

Červená armáda.
1. horská brigáda.
Čís. /op.

Mapa: Slaný a Kladno 1 : 75.000.

S. V. důl Kybekův, dne 9. listopadu o 21. hod. 15 min.

Všeobecný rozkaz čís.

(Pro přechod do obrany.)

I. armáda, jejíž čelné prvky zastavily se všeobecně na linii Libušinského a Knovízského potoka, přechází v obranu na čáře: trig. 414, Vinařická hora (trig. 410), Železnice a dále k severovýchodu.

5. pěší divise na svém jižním křídle se zmocnila Sak.

Prvky smíšeného oddílu, který bude dnes v noci směněn druhou horskou brigádou, jsou před Smečnem.

II. Přední prvky 1. horské brigády jsou v těsném dotyku s nepřítelem na Libušinském potoku. Protivník drží se pevně na hřebetě: Boží muka 352, koty 331 a 303 a opevňuje se dále vzhledu (severozápadně) na několika místech. Jeho dělostřelectvo ukázalo se v prostoru: Studňoves, Byseň, Libovice.

III. 1. horská brigáda má za úkol bránit terén v pásmu ohraničeném na východě dosavadní hranicí, na západě čarou: „MI.“ východně Šternberka, Boží muka 352, Svinařov (mimo), Libušín (mimo), důl Maxův (mimo), železniční trať k Vodojemu (včetně).

IV. Velitel brigády zamýšlí klásti hlavní odpor na výšinách jiho-východně potoka Libušinského všeobecně na linii: kóta 346, trig 410 a „H“ od Hummy a zůstati v dotyku s nepřítelem na uvedeném potoku.

v. Za tím účelem rozděluje se úsek brigády přítokem potoka Libušinského (včetně pro 1. pluk) ve dva plukovní podúseky:

A. V podúseku 2. pluku se vybuduje:

1. pro jeden prapor středisko odporu Vinařická hora v prostoru trig. 410, západní svah Vinařické hory a Vinařice s úkolem znemožniti nepříteli postup přes Vinařice, Motyčín na Kladno a uzavřítí údolí vinařického nádraží;

2. opěrný bod u „H“ od Hummy pro jednu pěší a jednu kulometnou rotu s úkolem znemožniti protivníkům postup od Sak na Motyčín, podporovati obranu vrchu 410 a udržovati spojení s 5. pěší divísi.

Velitel vytvoří si zálohu o dvou pěších rotách v lese severně Mayranova dolu.

B. V podúseku 1. pluku vybuduje se pro jeden prapor středisko odporu Rovina v prostoru: severní cíp lesa u Svinařova, rozcestí polních cest východně koty 346, Janův důl s úkolem znemožniti nepříteli postup podél silnice přes Svinařov na Libušín a uzavřítí údolí přítoku Libušinského potoka.

Velitel pluku utvoří si zálohu v síle jednoho praporu v severním cípu lesa u myslivny jižně koty 333.

C. V obou podúsecích vysunou se stráže na Libušinský potok.

D. Brigádní záloha bude se skládati ze dvou praporů po jednom od obou pluků, v lese u nápisu „Tuhaň“, jižně Mayranova dolu, kamž se přemístí v noci s 9. na 10. listopad s úkolem provéstí protiútok buď směrem obou středisek odporu nebo vesnice Střebíchovice.

E. Zálohy vybudují podle pokynů velitele brigádního ženijního vojska přehradnou posici na hřebetě koty 333 — Dv. Tuhaň, u Mayranova dolu a Motyčina.

VI. Rozeskupení dělostřelectva zůstává beze změny.

a) Podúseku 2. pluku bude nadále přidělen jako přímá podpora horský dělostřelecký pluk; podúsek 1. pluku bude podporován jedním oddílem 8 cm arm. dělostřeleckého pluku.

Dělostřelectvo přímé podpory zaujme posice všeobecně na linii Maxův důl—Motyčín.

b) Dělostřelectvo pro společnou a protibaterijní činnost rozmístí se v prostoru Barreova dolu, a to tak, aby mohlo ostřelovati nepřátelské baterie v prostoru Studňoves, zesílit činnost dělostřelectva přímé podpory a případně působiti do pásů sousedních jednotek.

Mimo to velitel brigády klade důraz na možnost ostřelů údolí přítoku Libušinského potoka.

VII. Všechny pohyby spojené s rozmístěním vojska musí býti provedeny v noci ze dne 9. na 10. listopad do 6 hodin.

VIII. Po zaujetí nového rozčlenění jednotky započnou s úpravou terénu.

u provedení speciálních prací přiděluje se oběma střediskům odporu a samostatnému opěrnému bodu po půl ženijní rotě. Tyto budou k dispozici velitelům pluku od 24. hod. u koty 346 (sev. Janova dolu) a u jižního vchodu do Vinařic. Půl ženijní roty obdrží k vybudování pozorovatelů zvláštní rozkaz.

IX. Brigádní eskadrona zůstane u dolu Kybekova.

X. S. V. 1. horské brigády v Barreovém dolu od 1. hod. počínajíc,

S. V. 1. pluku Dv. Tuhaň,

S. V. 2. pluku severní východ z Motyčina,

S. V. střediska odporu Rovina v Janovém dole,

S. V. střediska odporu Vinařická hora ve Vinařicích.

Za správnost:

Y.

Velitel 1. horské brigády
generál X.

Obdrží:

1. a 2. horský pluk,

dělostřelectvo,

jezdecko,

služby,

velitelství červené armády,

velitelství 5. pěší divise a 2. horské brigády.

Námět číslo 10.*)

Podplukovník francouzského generálního štábu MARAFUECH:

Námět ze všeobecné taktiky.

(Pokračování námětu číslo 7.)

I. Nastalý soumrak zmírnil rychlost útoku červených sil. Situace na frontě divise se nezměnila, až na to, že čelné prvky dosáhly údolí potoka Spálený, avšak nemohly vyraziti z něho vpřed. Velitel divise rozhodne se k novému útoku na celé frontě, s nímž začne 24. ledna o 7. hodině a k němuž na levém křídle použije pluku, který dosud byl v záloze.

II. Výchozí základnou pro útok bude potok Spálený. Pluk přemístí se na ni za noci a zaujme tam postavení mezi stokem potoku Zalasky a Spálený (mimo) a ústím potučku tekoucího od G. Hostiehrad do potoka Spálený.

III. Úkolem pluku jest zmocniti se hřbetu Rabský, pozdějšího pak cíle Dambořitz ve styku vpravo (severovýchodně) se sousedním plukem, který útočí na výšinu Čtvrtě směrem na Šumberg. Vlevo (jihozápadně) pluk jest kryt jezdeckým plukem, operujícím mezi Grumwirsch, Bohumělitz, G. Hostiehrad.

IV. Útok pluku bude podporován jedním oddílem 8 cm, jenž zaujme ještě večer 23. ledna posíci mezi Hrubé odměry a Nasedlowitz.

V. Jest vypracovati:

a) Jak si představuje velitel pěšího pluku provedení svého útoku 24. ledna.

b) Jaké pokyny dá veliteli dělostřeleckého oddílu, který jej má podporovati, a v jaké formě.

*) Z předběžně přijímací zkoušky do Válečné školy v únoru 1923.

Námět číslo 11.

Kapitán generálního štábu LADISLAV ŠANDERA:

Námět z taktiky dělostřelectva.

Kladno—Slaný, Roudnice—Panenský Týnec.

I. Všeobecná situace a zvláštní situace 2. pěší divise.

(Jako při námětu čís. 4. „Cvičební Listy“ čís. 12.)

II. Stručný výtah z rozkazu velitele divisního dělostřelectva 2. pěší divise.

(Viz námět číslo 6. „Cvičební Listy“ čís. 1. Ročník II.)

III. Výtah z rozkazu velitele severní skupiny přímé podpory (po dohodě s velitelem severní útočné skupiny).

1. Situace:.....

2. 5. pěší pluk podporovaný oddíly I a II/2 bude útočiti v pásmu ohraničeném liniemi:

Na východě: Vřetovice (včetně), Třebušice (včetně), Podlešín (včetně), skupina domů „Na mašině“ (mimo), rozcestí 800 m severo-východně od Blahotitz, Dolín (mimo).

Na západě: Silnice Stelčoves, Brandýsek, Knovíz, rozcestí 500 m severně od Slaného (vše včetně).

První cíl: Olšany, Třebušice. Výchozí základna útoku: potůček přítékající od západu k severnímu konci Stelčoves, severní okraj Stelčoves, pak Vřetovický potok.

3. Pluk bude útočiti dvěma prapory v první linii na tyto předběžné cíle:

A. Výšiny severozápadně a severně Stelčoves, -Č- 296 (severo-západně Vřetovic).

B. Osada Brandýsek, výšina -Č- 291 (jižně Třebušic).

C. Brandýsek a Třebušice.

Hranice mezi oběma prapory:

Na píle, most přes Týnický potok (severně 1 od Brandejs), obě místa včetně pro I/5 prapor; dále Holousík Dvůr pro II/5 prapor.

4. Oddíly I. a II/2 tvoří pod mým velením severní skupinu přímé podpory.

5. Úkoly, posice a pozorovatelný:

Oddíl I/2.

Normální úkol: přímá podpora II/5 praporu.

Eventuelní úkol: podpora pravého praporu 7. pěšího pluku (vlevo). — Mimo to musí býti s to, aby působil dvěma bateriemi do pásma I/5 praporu (vpravo).

Posice: jihovýchodní svahy -Č- 333 (severně Makotřas). Spojovací hlídku vyšle oddíl k II/5 praporu.

Oddíl II/2.

6. Činnost oddílu.

A. Příprava.

Oddíl I/2.

Palba umlčovací: na výšiny severozápadně a severně Stelčoves.

Palba znepokojující: do údolíčka u -Ů 283 a do údolí jižně pásma Brandejsl od E. St. Brandejsl.

Palba rušivá: Most v Brandýsku a most severně I od Brandejsl.
Oddíl II/2.

Velitelé oddílů se dohodnou o podrobnostech s veliteli příčinných praporů.

V každém oddílu je jedna baterie pohotově k palbě na cíle pomíjivé.

Dělostřelecká příprava trvá od 7 h. do 7 h. 20 min. Pro přípravu útoku dovolují 20 ran pro kus, z nich třetinu šrapnelů.

Velitelé oddílů vhodným překládáním palby zastřou okamžik vyrazení k útoku.

Eventuelně nutné zastřelování bude provedeno až po 7 hod.

B. Podpora útoku.

Oddíl I/2.

Na cíl A palba umlčovací a znepokojující jako při přípravě.

Na cíl B palba umlčovací na osadu Brandýsek a hřbet východně; palba znepokojovací na most a místo Brandýsek, most severně I od Brandejsl.

Na cíl C palba umlčovací na Brandýsek; palba ochranná na hřbet severně Brandýsku.

Oddíl II/2:

Při příchodu pěchoty před každý cíl bude palba prodloužena dvěma skoky o 100 m s intervalem 2 minut; po dalších 2 minutách bude palba přenesena na další cíl.

Přeložení palby u cíle A dle pozorování spojovacích hlídek na telefonické hlášení. U dalších cílů dávají spojovací hlídky opticky písmeno onoho cíle, kterému se pěchota blíží, pokud telefonické spojení není zřízeno, nebo bylo-li přerušeno.

Povolená spotřeba střeliva až včetně dobytí cíle C 60 ran pro kus.

7. Spojení a přenášení dle náčrtku (viz autorské řešení námětu čis. 6.).

8. Od 8. hod. počínajíc výdejné středisko střeliva v Středoklukách. Oddíly mohou odebrati 45 ran pro kus.

9. Po dosažení cíle B odešle každý oddíl jednoho důstojníka a jednoho poddůstojníka na předběžnou obhlídku cest a posic do těchto prostorů:

Oddíl I/2: E. St. Brandejsl.

Oddíl II/2:

Po skončené obhlídce hlášení u mne.

S. V. viz náčrt spojení.

Osa přemísťování velitele skupiny: silnice od -Ů 305 přes Stelčoves a Brandýsek.

N. N.

velitel 2. dělostřeleckého pluku.

Obdrží:

Oddíl I/2, II/2.

Velitel divisiního dělostřelectva jako hlášení.

Velitel 5. pěšího pluku na vědomí.

Jest řešiti:

1. Která opatření učiní velitel oddílu I/2 na základě tohoto rozkazu?

Rozkaz velitele I/2 oddílu.

Námět číslo 12.

Státní kapitán generálního štábu BOHUSLAV FIALA:

Námět ze všeobecné taktiky.

(Pokračování námětu číslo 9.)

Mapa: Kladno a Slaný 1:75.000.

I. Všeobecná situace.

V době od 10. do 13. listopadu situace červené armády na frontě se valně nezměnila. 5. pěší divise byla směněna 10. pěší divísi a je v záloze v prostoru Rebeč—Přitočno. Mimo to jedna pěší divise, daná armádě k dispozici, se vykládá od 12. hodiny 13. listopadu v okolí Prahy.

II. Nepřátelská situace.

Podle věrohodných zpráv stahuje nepřítel síly s fronty Zvořetova—Smečno.

Před frontou 1. horské brigády neprojevil nepřítel žádné ofensivní činnosti a opevňuje čile zejména hřbet kot 341, 320 a vesnici Hrdliv, kdež letci byly konstatovány souvislé zákopy s drátěnými překážkami.

Na hřebetě Boží muka 352, kóta 331 a 303 je vidět prvky nespojitých zákopů. U lesíku kóty 331 je silné kulometné hnízdo; u Božích muk byly zpozorovány drátěné překážky.

Nepřátelské dělostřelectvo střílelo z prostoru Řisuty, Studňoves, Tuřany. U Libovic odkryli letci těžké dalekonosné baterie.

III. Zvláštní situace.

1. horská brigáda je rozčleněna tak, jak bylo nařízeno ve všeobecném rozkaze ze dne 9. listopadu. Útrpné ztráty na mužstvu a materiálu byly doplněny.

Opěrné body, jež jsou již vybudovány, nejsou ještě všude mezi sebou spojeny.

Přední prvky jsou rozloženy na západním břehu Libušinského potoka.

2. horská brigáda opevnila na svém pravém křídle vesnici Svinárov; 10. pěší divise drží Saky.

IV. Krátký výtah z armádního rozkazu č. ... pro 14. listopad.

1. Situace vlastní a nepřátelská: viz námět.

2. Červená armáda bude zítra dne 14. listopadu útočiti ve všeobecném směru na Libochovice, aby došla všeobecně do čáry Byseňského a Bakovského potoku.

3. Úkoly jednotek:

10. pěší divise zmocní se výšin na čáře Byseň—Wotrub.

1. horská brigáda bude útočiti ve všeobecném směru na Horeschowitz, v pásmu ohraničeném na východě linií: Saky (mimo), „Cih.“ jižně Malá Kvice (včetně), západní okraj Kutrowitz, na západě Sviňarov (mimo), Boží muka 352 (mimo), kóta 334, „Cih.“ severo-východně Řisut, kóta 360 Kejkolek, a dojde až k Byseňskému potoku.

Cílem útoku 2. horské brigády jest hřbet Klina—Hvězda—Bárovka.

4. 1. horské divisi přidělují se:

1 oddíl 10 cm,

1 oddíl 15 cm,

které dorazí dne 13. listopadu o 15. hod. k Thinnfeldovu dolu.

5. Započeti útoku o 7. hod. 30 min. po 30 min. přípravě.

6. Spojení mezi jednotkami podle vzájemné dohody.

7. Armádní stan: Praha-Hradčany.

S. V. 10. pěší divise přesune se podél silnice Olšany—Slaný—Kralowitz.

S. V. 1. horské brigády přemístí se podél těžnice: Vinařice—Hrdliv—Přelice—Studňowes.

S. V. 2. horské brigády budou míti za těžnici přemístění silnici: Smečno—Řisuty.

P ř e d m ě t p r á c e .

Rozkaz velitele 1. horské brigády k útoku.

P O Z N Á M K A R E D A K C E .

Pro nedostatek místa a se zřetelem na nastávající hlavní přijímací zkoušky do Válečné školy bylo toto číslo Cvičebních Listů věnováno pouze „Přípravce pro Válečnou školu“; i při tom bylo však pro nedostatek místa nutno odložití třetí řešení, jež mělo vyjít v tomto čísle, totiž řešení námětu číslo 7, do příštího čísla.